MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY
WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 36

Warszawa dn. 28 grudnia 1927 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

I. Polityka zagraniczna ZSRR i stosunek do zagadnień międzynarodowych . . . . Str. 1
II. Życie partyjne . . . . " 2
III. Sprawy narodowościowe . . . . " 3
IY. Życie gospodarcze . . . . " 4
Y. Polityka socjalna i zawodowa . . . . " 4
YI. Stosunek emigracji do ZSRR . . . . " 4
YII. Notatki i informacje . . . . " 5

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr.36 Warszawa dn. 28 grudnia 1927 r.

---

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 25/XII zamieszcza artykuł korespondenta warszawskiego p.Bratina, który oświadcza, że powstanie wyborczego zjednoczonego bloku katolickiego było dla rządu "gromem z jasnego nieba". Natomiast dla narodowych demokratów i wogóle dla wszystkich prawicowych przeciwników Piłsudskiego - był to wyraźny błysk nadziei ocalenia.

Groźba agitacji księży podczas wyborów stwarza dla rządu niezwykle trudne położenie.

Obóz prawicowy wzmocnił się na duchu i stara się wyzyskać sprawę "dóbr martwej ręki", wzywając do obrony katolicyzmu.

PRZESILENIE W ESTONJI

IBIDEM zamieszcza artykuł korespondenta ryskiego Borysowa, który omawia ostatnie przesilenie w Estonji i utworzenie rządu Tennison'a. "Rząd ten jest dla nas - pisze korespondent - białą kartą". Następnie Borysow stwierdza, że rząd Tennison'a rozporządza większą podstawą parlamentarną, niż rząd Temant'a i nie przewiduje możliwości ~~do nowych wyborów~~ stworzenia koalicji lewicowej w Estonji.

JAPONJA - ZSRR

IBIDEM z dn. 29/12 donosi, że w związku z przybyciem do ZSRR znanego działacza państwowego japońskiego wice hrabiego Ito, pomimo nieoficjalnego charakteru tej wizyty ma ona doniosłe znaczenie polityczne dla spraw wzmocnienia stosunków japońsko-sowieckich.

CHINY - ZSRR

IBIDEM oświadcza w związku z zerwaniem stosunków pomiędzy rządem południowym Chin a ZSRR oraz represjami wobec konsulatów sowieckich i rozstrzelaniem wice konsula sowieckiego w Kantonie Chassisa, dziennik zamieszcza artykuł wstępny, w którym stwierdza, że rząd południowy mógł się posunąć do zerwania stosunków z jedynym państwem, które utrzymuje z Chinami stosunki na stopie równouprawnienia, - tylko dlatego, że jest on wykonawcą woli tych, którzy starają się zachować uprzywilejowane traktaty z Chinami.

"PRAWDA" z dn. 23/12 omawiając wypadki w Chinach, widzi w represjach przeciwko sowietom w Chinach południowych inspirację angielską i grozi, że ZSRR nie pozostawi bez konsekwencji śmierci obywateli sowieckich, skazanych przez rząd południowy.

IZWIESTJA z 23/XII. zamieszczają oświadczenie Cziczerina, w którem zarzuca on Anglji, że była ona główną sprężyną prześladowań w Kantonie i dokonanych gwałtów wobec obywateli sowieckich. Rząd sowiecki upatruje w faktach niesłychanego barbarzyństwa kontrrewolucji chińskiej i pozostających poza nią sił, przejawy wystąpień antysowieckich. Z.S.R.R. kontynuując politykę pokojową jednocześnie przygotowany jest na wszystko najgorsze i nie da się zaskoczyć. W imieniu rządu sowieckiego komisarjat ludowy dla spraw zagranicznych protestuje przeciwko bestjalstwu kontrrewolucji chińskiej i zachowuje sobie prawo przedsięwzięcia wszelkich środków, które uzna za niezbędne w związku z krwawemi prześladowaniami dokonanemi w południowych Chinach przeciwko Sowietom. Te bestjalskie akty nie mogą pozostać bezkarnemi - oświadczył Cziczerin.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

REWELACJE REZNIKOWICZA

"ZWIEZDA" z dn. 18/12 /Dniepropietrowsk/ podaje, że członek organizacji charkowskiej związku młodzieży komunistycznej Reznikowicz, który brał udział akcji opozycyjnej i należał do t.zw. ugrupowania centralizmu demokratycznego, zwrócił się do komitetu okręgowego związku z deklaracją, w której potępia opozycję i własną swoją działalność. Dekaracja Reznikowicza zawiera, prócz tego potępienia, szereg szczegółów akcji opozycyjnej w Rosji. Rezniwkowicz donosi, że zwolennicy centralizmu demokratycznego posiadali własną centralę dla związku młodzieży komunistycznej, "trójki" rejonowe, pełnomocników w kółkach fabrycznych związku i własne kółka opozycyjne. Rozpowszechnianie literatury opozycyjnej odbywało się zapomocą szapirografu, który został kupiony przez członka związku młodzieży komunistycznej Rubina rzekomo dla sowieckiego trustu spirytusowego. Maszyny do pisania przysłał z Moskwy Sapronow. Rozpowszechnianie materjałów dokonywane było zarówno przez członków związku, jak i przez bezpartyjnych. Przyjazd p.Rakowskiego do Charkowa poprzedzony został przez przyjazd już wówczas wykluczonego z partji Daszkowskiego, który zwołał w Charkowie szereg zebrań opozycyjnych. Podczas jednego z tych zebrań, które odbyło się w mieszkaniu opozycjonistki Czałusowskiej, członek związku młodzieży komunistycznej Rysenberg zaproponował utworzenie drugiej partji. Po wyjeździe p.Rakowskiego z Charkowa ogłosiła opozycja odezwę pod hasłem:"Precz z gwizdaczami", /czyli ze zwolennikami większości partyjnej, którzy wygwizdali p. Rakowskiego na zebraniu partyjnym w Charkowie/. Reznikowicz twierdzi również, że w Charkowie istniała organizacja Czerwonego Krzyża opozycyjnego, którego celem było niesienie pomocy byłym członkom partji, pozbawionych posad lub wolności przez większość partyjną. Niedługo przed złożeniem deklaracji Reznikowicza bawił w Charkowie wybitny przywódca opozycji Sapronow, który miał zaproponować utworzenie drugiej partji, oświadczając: "Nie możemy uważać utworów Lenina za Talmud partyjny". Polityka partji prowadzona jest w nienależytym kierunku. Komuniści lewicowi powinni dążyć do skierowania tej polityki lewicowości". Deklaracja 31 przywódców opozycji, złożona komitetowi centralnemu partji podczas XV zjazdu partji, spotkała się z potępieniem opozycjonistów charkowskich. Z ramienia grupy centralizmu demokratycznego przybyli do Charkowa Vujovic i Szyfryn, którzy przywoływali opozycję do dalszej wytrwałej walki przeciwko t.zw. większości komitetu centralnego partji.

SKŁAD NARODOWOŚCIOWY BIURA POLITYCZNEGO PARTJI

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 23/12 /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ podkreśla, że po raz pierwszy w dziejach sowieckiej partji komunistycznej w składzie biura politycznego tej partji niema ani jednego członka pochodzenia żydowskiego.

LIST P.A.JOFFE DO P.TROCKIEGO

IBIDEM z dn. 24/12 ogłasza list p.A.Joffe, który popełnił w Moskwie samobójstwo dn. 18 listopada r.b. do p.Trockiego. List datowany jest dniem 16 listopada i ogłoszony był w "Bulletin Communiste" przywódcy opozycji "trockistów" we francuskiej partji komunistycznej Borysa Suwaryna. List pozostaje w ścisłym związku z samobójstwem Joffe i tłumaczy powody tego samobójstwa.

Joffe oświadcza, że przez całe swe życie podzielał zawsze pogląd, iż działacz polityczny powinien umrzeć w chwili, kiedy życie jego nie może przynieść więcej żadnych korzyści dla ukochanej sprawy. Filozofji tej pozostał Joffe wiernym przez 30 ostatnich lat

z których 27 lat oddał pracy w partji bolszewickiej. Obecnie jednak nadeszła chwila, kiedy życie straciło dla Joffe wartość. Woli przeciąć pasmo tego życia, popełniając samobójstwo. Powody tej decyzji znajduje Joffe w stosunku kół kierowniczych sowieckiej partji komunistycznej do żywiołów opozycyjnych w partji. Stosunek ten polega na pozbawianiu opozycjonistów możności udziału w jakiej-kolwiek pracy partyjnej lub sowieckiej. W ciągu 1927 roku odsunęło biuro polityczne partji Joffego od wszelkiej czynnej pracy politycznej, chociaż z powodów, znanych p.Trockiemu, nie brał Joffe również czynnego udziału w pracy opozycyjnej. Zmusiło to p.Joffego do całkowitego poświęcenia swych sił i zdolności pracy naukowej i literackiej. Tymczasem zdrowie jego pogorszyło się znacznie. Lekarze uznali konieczność natychmiastowego przerwania wykładów, wygłaszanych przez chorego w wyższych uczelniach moskiewskich, przeniesienia się jego do kliniki w Kremlu oraz wyjazdu zagranicę. W odpowiedzi na tą djagnozę lekarską, pozbawiła apteka Kremlowska chorego bezpłatnych lekarstw. Joffe zmuszony był kupować lekarstwa na własny koszt w aptekach miejskich. Sprawa wyjazdu p.Joffe zagranicę również się skomplikowała. Dawniej, kiedy nie należał on do opozycji, odbył on podróż kuracyjną zagranicę w towarzystwie całej rodziny i specjalnego lekarza. Obecnie oświadczyła mu komisja lekarska komitetu centralnego partji, że więcej, niż 1 tysiąc rubli na koszta swego leczenia nie będzie mógł on otrzymać. Jednocześnie zabroniono p.Joffemu wydania swych pamiętników, za drobną część których proponowały mu wydawnictwa amerykańskie 20 tysięcy dolarów. W tej sytuacji postanowił p.Joffe dokonać samobójstwa jako protestu przeciwko samowoli władz partyjnych. Wykluczenie p.p.Trockiego i Zinowjewa z partji jest zdaniem p.Joffe wypadkiem historycznym olbrzymiego znaczenia, początkiem ery termidorjańskiej w dziejach rewolucji rosyjskiej. P.Joffe ma nadzieję, że wypadek ten i jego samobójstwo będą mogły wstrzymać proces rozwoju "termidorjańskiego" sytuacji w ZSRR. W każdym razie wierzy Joffe w to, że wcześniej czy później walka przeciwko "termidorjanizmowi" będzie przez Trockiego przeprowadzona. W części końcowej listu nawołuje Joffe Trockiego do wytrwałości w tej walce oraz do zaopiekowania się jego rodziną.

4. SPRAWY NARODOWOSCIOWE.

SAD IRANSKI

"PRAWDA WOSTOKA" z dn. 8/12 /Taszkient/ donosi, że okręgowy komitet sowietów w Taszkiencie uznał konieczność utworzenia pierwszego sowieckiego sądu irańskiego, obrady którego toczyć się będą w Taszkiencie w języku irańskim.

ŻYDOWSKA KOLONIZACJA ROLNA

IBIDEM z dn. 1/12 podaje wiadomość o utworzeniu szeregu oddziałów towarzystwa "Ozet" w Turkiestanie sowieckim. Oddziały te popierać mają rozpoczynającą się na wiosnę 1928 roku akcję żydowskiego osadnictwa rolnego w Turkiestanie.

"ZARIA WOSTOKA" z dn. 10/12 /Tyflis/ donosi, że biuro towarzystwa "Ozet" w Tyflisie rozpoczęło pertraktacje z rządem Gruzji sowieckiej w sprawie rozpoczęcia żydowskiej kolonizacji rolnej w powiatach Goryjskim i Soczyńskim.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

FABRYKA SAMOCHODÓW I TRAKTORÓW W CHARKOWIE

"KOMUNIST" z dn. 15/12 /Charków/ donosi, że "Gławmetałł" zawiadomił rząd USRR o decyzji wybudowania w Charkowie fabryki traktorów i samochodów, której produkcja pokryć ma zapotrzebowanie rynku ukraińskiego.

BUDOWA KOLEI NA UKRAINIE

"WISTI" z dn. 3/12 /Charków/ donosi, że komisarjat ludowy komunikacji rozpoczął budowę nowej linji kolejowej Pryłuki-Nieżyn. Linja ta połączy okręgi Nieżyński, Pryłucki i Czernihowski i ułatwi rozwój przemysłu cukrowego w tej części Ukrainy sowieckiej. Budowa kolei zakończona będzie na jesieni 1928 roku.

6. POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

USTAWODAWSTWO W SPRAWIE KONFISKATY MAJĄTKU

"ZARIA WOSTOKA" z dn. 16/12 /Tyflis/ donosi, że C.K.W. sowietów i rada komisarzy ludowych Gruzji uchwaliły wprowadzenie szeregu zmian w ustawodawstwie kryminalnym, w zakresie konfiskaty majątku, jako kary za przestępstwa kryminalne i polityczne. Obecnie konfiskata majątku stosowana ma być tylko w ściśle określonych przez ustawę wypadkach popełnienia zbrodni politycznej, wojskowej, lub gospodarczej. Konfiskata nie będzie obejmowała potrzebnych dla skazanego i członków jego rodziny: odzieży, bielizny, obuwia, mebli i przedmiotów użytku domowego, książek oraz przedmiotów, niezbędnych dla pracy zawodowej, o ile skazany nie jest pozbawiony sądownie prawa zajmowania się tą pracą. Również nie podlegają konfiskacie rzeczy i bydło, niezbędne dla podtrzymania gospodarki włościańskiej rodziny skazanego oraz żywność, niezbędna dla utrzymania tej rodziny w ciągu 6 miesięcy. Dotychczas obejmowała konfiskata w Gruzji cały majątek osób, skazanych przez sądy sowieckie w Gruzji na tą konfiskatę za czyny kryminalne lub przestępstwa polityczne.

8. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

PROGRAM POLITYCZNY "WOZROŻDENJA"

"WOZROŻDENJE" z dn. 23/12 /Paryż, pismo o kierunku umiarkowanomonarchistycznym/ ogłasza obszerny artykuł swego redaktora naczelnego p.Siemionowa, zawierający właściwie program polityczny tego pisma, określony po raz pierwszy od chwili ustąpienia p.Struwego ze stanowiska redaktora naczelnego. Odpowiadając na często stawiane w rosyjskiej prasie emigracyjnej pytanie, czy nie jest walka przeciwko bolszewikom walką przeciwko Rosji i gdzie jest granica pomiędzy tą a drugą walką, występuje p.Siemionow przeciwko ujawnianej przez wielu rosjan niechęci wobec cudzoziemców. Tłumacząc tą niechęć wypadkami życia rosyjskiego, protestuje p.Siemionow przeciwko niej jako przeciwko objawowi słabości politycznej. Największe niebezpieczeństwo dla Rosji, jako państwa, wytwarzają, zdaniem autora artykułu, nie cudzoziemcy, lecz władza sowiecka, bolszewicy. Wobec tego przeszkadzać powinna emigracja rosyjska wszelkiemu wzmocnieniu

wpływów bolszewickich w Rosji i po za jej granicami. Akcja ta powinna być łączona ze zdemaskowaniem celów sowieckiej polityki wywrotowej oraz popieraniem wszelkiej czynnej akcji przeciwsowieckiej na terytorjum rosyjskiem. Wrogowie zewnętrzni nie są dla Rosji niebezpieczni również dla tego, że żadne państwo nie jest w stanie opanować Rosję tak, jak została opanowana przez bolszewików. Powrót Rosji do granic Rusi Moskiewskiej jest utopją i projekty podziału Rosji należą do rzędu projektów szaleńców, nie zasługujących na żadną uwagę. Niebezpieczeństwo zewnętrzne nie grozi Rosji, jest w każdym razie niczem w porównaniu z niebezpieczeństwem wewnętrznym bolszewizmu. Wobec tego emigracja rosyjska powinna dążyć do utworzenia zjednoczonego frontu państw europejskich przeciwko międzynarodówce komunistycznej. Te państwa, które będą do tego frontu należały, będą przez emigrację popierane.

NOWE PISMO EMIGRACYJNE

IBIDEM donosi, że w styczniu 1928 roku ukazać się ma w Paryżu nowe rosyjskie pismo emigracyjne, pod nazwą "Odna Szestaja". Nazwa ta oznaczać ma, że terytorjum Rosji zajmuje jedną szóstą część świata. Redagować pismo będzie p.Poleżajewa, prezes zjednoczenia rosyjskiej młodzieży monarchistycznej na emigracji.

10 NOTATKI I INFORMACJE.

LIST WYDALONYCH Z POLSKI EMIGRANTOW

IBIDEM ogłasza list wydalonych z granic Rzeczypospolitej emigrantów rosyjskich Wołchowskoja, Hofmana, Romaszowa, Zubkowa, Jermakowa, Panasienkowa, Gołoskiewicza i ks. Druckiego-Sokolińskiego do emigracji rosyjskiej we Francji. Zawiadamiając emigrację tą o tem, że rząd francuski udzielił wspomnianym emigrantom wiz wjazdowych do Francji, oraz że wydalenie z Polski pozbawiło ich wszelkich środków do życia, proszą oni o pomoc materjalną podczas pierwszych dni swego pobytu we Francji.

ODEZWA RZĄDU UKRAINY SOWIECKIEJ

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 25/12 ogłasza odezwę rządu Ukrainy sowieckiej z okazji 10-lecia powstania władzy sowieckiej na Ukrainie. Odezwa omawia "wspaniałe wyniki" polityki sowieckiej na Ukrainie i mówi o ścisłym związku pomiędzy Ukrainą sowiecką a innemi częściami ZSRR.

LIST MAKSYMA GORKIJA

IBIDEM ogłasza list znanego pisarza Maksyma Gorkija, będący odpowiedzią na ogłoszone w rosyjskiej prasie emigracyjnej listy otwarte pisarzy rosyjskich, zarzucających Maksymowi Gorkijowi usłużność i wiernopoddańczość wobec rządu sowieckiego. W liście swym oświadcza Maksym Gorkij, że wszelkie występowania przeciwko władzy sowiedkiej należą do głosów ludzi, którzy wolą nędzną przeszłość od wspaniałej przyszłości. Zdaniem Gorkija w żadnym kraju na świecie nie jest obecnie tak dobrze jak w Rosji sowieckiej. P.Gorkij znajduje również słowa usprawiedliwienia okrucieństwa GPU, twierdząc, że jest to okrucieństwo narodu, zmuszonego do samoobrony.